Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

- Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka -

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto
Johtaja Jukka Nummikoski
28.9.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pääluokan määrärahat (1000 euroa)

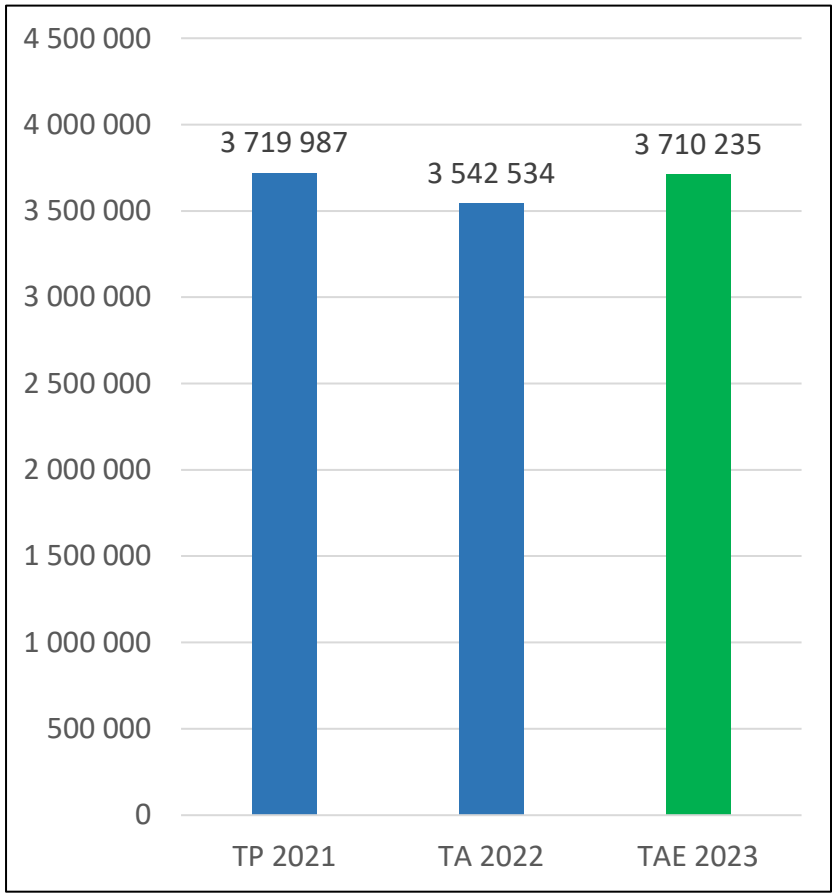

- TEM-pääluokan määrärahat nousevat nettomääräisesti 168 milj. eurolla vuoden 2022 varsinaisen talousarvion loppusummaan verrattuna
- TAE 2023 sisältää elpymis- ja palautumis-suunnitelman määrärahoja 344 milj. euroa ja valtuutta 51 milj. euroa

Pääluokan määrärahat luvuittain (1000 euroa)

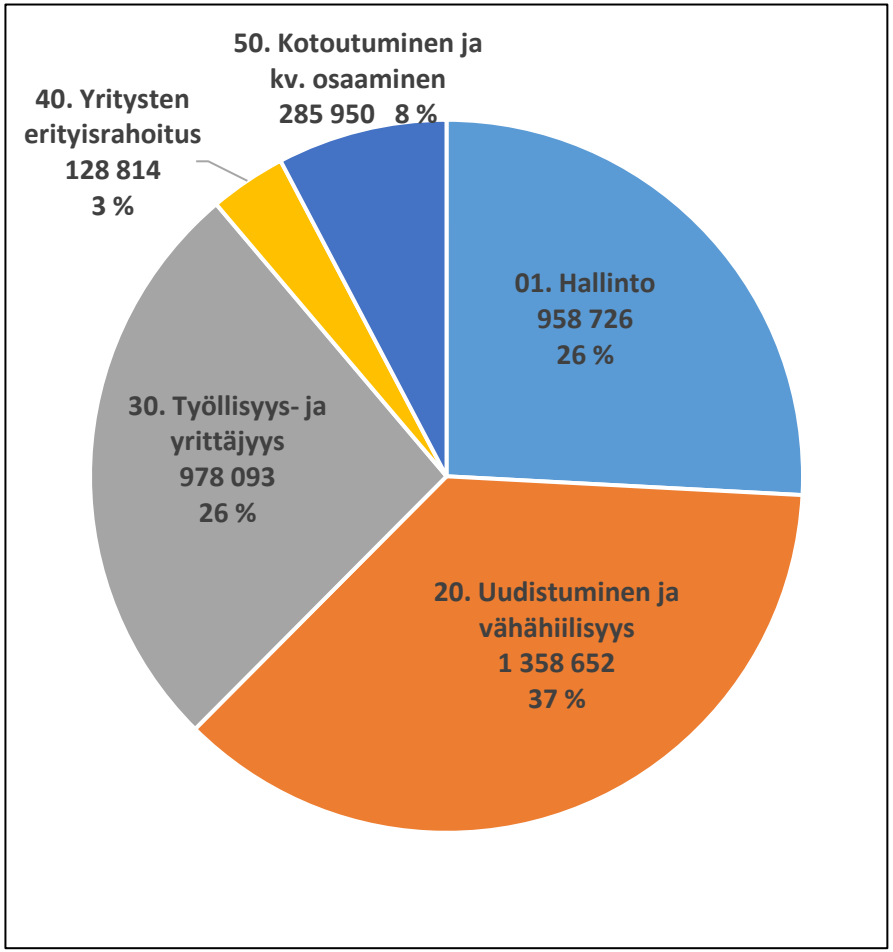

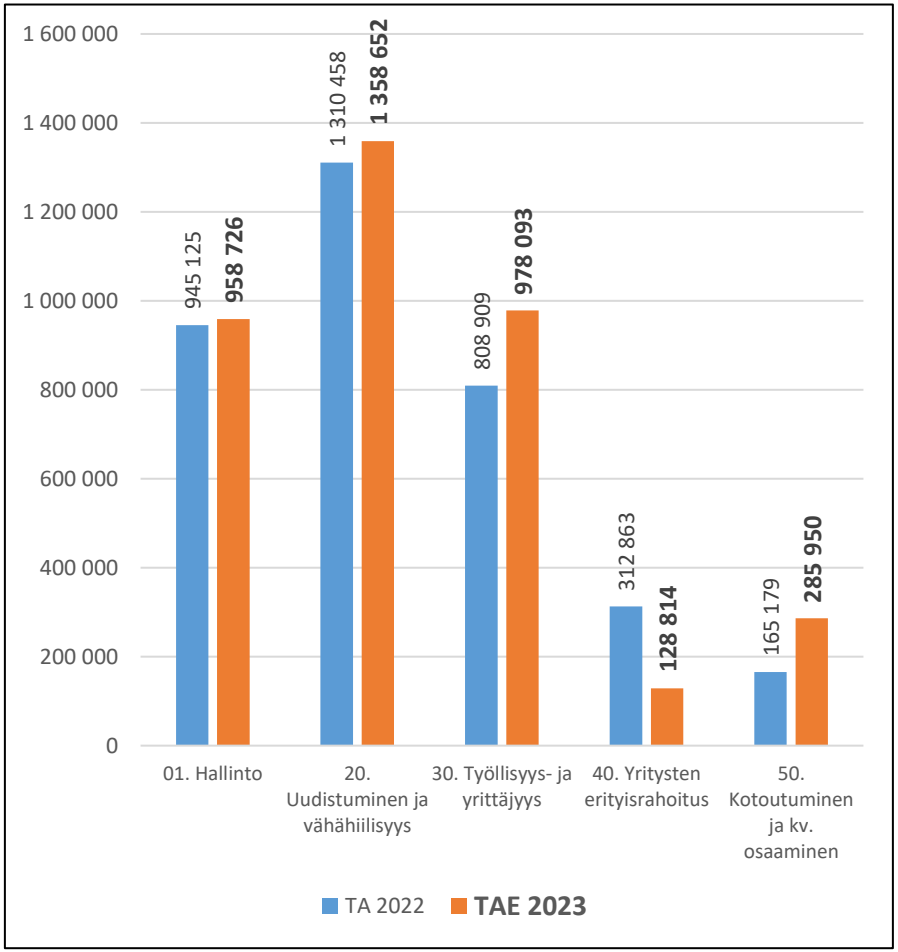

Keskeisiä muutoksia

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (i)

- Business Finlandin avustusvaltuudeksi esitetään 470 milj. euroa
  - Audiovisuaalista tuotantotukea jatketaan 9,5 milj. euron valtuudella
  - Valtuudesta 20,82 milj. euroa on elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitusta

- Business Finlandin lainavaltuudeksi esitetään 146,8 milj. euroa, mikä on sama taso kuin vuoden 2022 talousarviossa

- Energiatuen valtuudeksi esitetään 283,1 milj. euroa
  - Valtuutta lisätty 225 milj. euroa huoltovarmuuden parantamiseksi tehdyt kertaluonteiset lisäykset akkustrategian mukaiseen investointeihin, energiatukeen ja vetyhankkeisiin
  - Valtuudesta 30 milj. euroa on elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitusta

- Uusiutuvan energian tuotantotukeen esitetään 135 milj. euroa, mikä on 174 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Vähennys aiheutuu sähkön hinnan kohoamisesta.

- Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistukeen esitetään 150 milj. euroa. Tuella korvataan päästökaupasta sähkön hintaan aiheutuvia välillisiä kustannuksia aloille, joiden katsotaan olevan erityisen alttiita merkittävälle hiilivuotoriskille.

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (i)

- Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistämiseen esitetään 6,5 milj. euron lisäystä
  - Osa vihreän siirtymän kokonaisuutta kohdentuen liikennesähkön sekä kaasun julkisen jakeluverkoston rakentamiseen

- Lääkekehityskeskus Oy:n pääomitukseen (uusi momentti) esitetään 20 milj. euroa
  - Kansallinen Lääkekehityskeskus Oy on osa kansallisten osaamiskeskittymien kokonaisuutta, jota on rakennettu jo kolmen hallituskauden aikana osana kolmen ministeriön (TEM, STM, OKM) laatimaa ja ohjaamaa terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa (2014). Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti terveysalan kasvustrategian toimeenpanoa jatketaan kuluvalla hallituskaudella.
    - Lääkeala on korkean osaamisen ala, joka edellyttää alan erityisosaamista. Lääkekehityksessä korostuva erityispiirre on poikkeuksellisen pitkä ”ideasta markkinoille” -kehityssykli sekä siihen liittyvät suuret riskit ja pääomavaatimukset.
    - TEM pitää tärkeänä, että Kansallisen lääkekehityskeskus Oy:n on toimii eri alueiden ja yliopistojen kanssa yhteistyössä ja tuo lisäarvoa jo käynnissä olevalle tekemiselle.

32.30. Työllisyys ja yrittäjyys (i)

- Alueelliseen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen esitetään 10 milj. euron valtuutta
  - Rahoitusta kohdennetaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyöhön yritysten kanssa. Lisäksi rahoitusta kohdennetaan pienten yritysten, arvoverkostoissa toimivien pk-yritysten ja tutkimuslähtöisten aloittavien yritysten innovaatiotoimintaan sekä olemassa olevien teknologioiden ja uusien ratkaisujen nykyistä nopeampaan hyödyntämiseen

- Julkisten työvoima- ja yrityspalveluihin esitetään 183 milj. euroa, mikä on 102 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa
  - Määrärahataso laskee kertaluonteisten lisäysten poistumisesta ja uudelleenkohdennuksista johtuen. Momentin edellisiltä vuosilta siirtyvillä erillä voidaan kuitenkin rahoittaa palveluita v. 2023 ilman palveluiden määrän merkittävää muutosta edellisten vuosien tasosta.
  - Osana työllisyystoimia palkkatukeen tehdään EU:n valtiontukisäätelyn edellyttämät muutokset ja 100-prosenttista palkkatuen käyttöä rajoitettaisiin suurimpien taloudellista toimintaa harjoittavien yhteisöjen osalta, mikä vähentää määrärahan tarvetta 10 milj. euroa.

- Työkanava Oy:n pääomittamiseen esitetään 7 milj. euron ja valtionavustukseen osatyökykyisten työllistymiseen 10 milj. euron määrärahaa edistämään osatyökykyisten siirtymistä työmarkkinoille. Yhtiö palkkaa osatyökykyisiä pidempikestoisiin työsuhteisiin.

32.30. Työllisyys ja yrittäjyys (ii)

- Toimiin työurien pidentämiseksi (uusi momentti) ehdotetaan 58,5 milj. euroa 55 vuotta täyttäneiden työllisyyden edistämiseen
  - Vuodesta 2023 lähtien otetaan käyttöön muutosturvakoulutus ja 55 vuotta täyttäneiden työhön paluun tuki
  - Lisäksi momentille budjetoitaisiin kuntien velvoitetyöllistämisen ajalle maksetut tuet palkkakustannuksiin, mikä on nykyisin osa palkkatuen menoja

- EU:n rakenneohjelmien myöntämisvaltuudeksi esitetään 531,9 milj. euroa ja määrärahaksi 613,6 milj. euroa
  - Rahoitus sisältää 219 milj. euron lisäyksen päättyneen ohjelmakauden 2014–2020 purkaantuvien valtuuksien uudelleenbudjetoinnin maksatuksista, REACT-EU -rahoituksesta ja ohjelmakauden 2021—2027 tarkentuneisiin laskelmiin perustuen

32.40. Yritysten erityisrahoitus

- Finnvera Oyj:n tappiokorvauksiin esitetään 65 milj. euroa, mikä on 131 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa
  - Vähennys aiheutuu koronapandemian aikana lisättyjen tappiokorvausvarausten ennakoitua pienemmästä toteumasta

- Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille arviomäärärahaksi esitetään 42,4 milj. euroa, mikä on 48,3 milj. euroa pienempi vuoteen 2022 verrattuna
  - Vähennys johtuu luottokannan ja korkotason muutoksista

32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

- Valtion kuntakorvauksiin kotoutumisesta esitetään 278,6 milj. euroa, mikä on 121,9 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa
  - Kotoutumislakiin ehdotettu muutos, jonka mukaan valtion kotoutumiskorvauksia alettaisiin maksaa niistä tilapäistä suojelua saavista henkilöistä, joille on myönnetty kotikunta, lisää määrärahan tarvetta 122 milj. eurolla
  - Määrärahatarvetta kasvattaa myös vuoden 2022 pakolaiskiintiön nosto 1 500 henkilöön ja vuoden 2023 pakolaiskiintiön nosto 1 050 henkilöön
- Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistämiseen esitetään 7,4 milj. euroa, missä on vähennystä 1,1 milj. euroa v. 2022 talousarvioon verrattuna
  - Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteiden sekä kuntien moniammatillisen osaamiskeskustoiminnan rahoitukseen kohdennetaan 3,5 milj. euroa, joka on 2,5 milj. euroa vähemmän kuin v. 2022

32.01. Hallinto

- Kehyspäätöksen mukaisesti virastoille kohdentuu valtion yleisiä toimitila- ja matkakulusäästöjä yhteensä 5,48 milj. euroa

- Digitalisaation kehittäminen -momentille esitetään 44,5 milj. euroa, mikä on 11,6 milj. euroa enemmän kuin v. 2022 talousarviossa
  - Hallinnonalan virastojen toimintamenoista siirretään kertaluonteisesti 10,7 milj. euroa uudelleenkohdennettavaksi hallinnonalan keskeisiin tietojärjestelmäuudistuksiin ja digipalvelujen kehittämishankkeisiin
  - Määrärahasta 11,8 milj. euroa on RRF:n kautta rahoitettavaa osuutta
  - TE-digi -hankkeelle jatkorahoitusta 15 milj. euroa, Luvat ja valvonta -hankkeelle 1,5 milj. euroa ja TE-palvelu -uudistuksen muutoskustannuksiin 4 milj. euroa

- Usean viraston toimintamenoihin sisällytetty lainsäädännöstä johtuvia uusien tehtävien edellyttämiä resursseja:
  - ELY-keskukset: luonnonsuojelulain uudistus 1,6 milj. euroa, juomavesidirektiivin toimeenpano 1,1 milj. euroa, kotoutumislain muutos tilapäisestä suojelusta 1,9 milj. euroa
  - TE-toimistot: kuntakokeilujen jatko 2,1 milj. euroa, TE-palvelu -uudistus 1,5 milj. euroa
  - Kilpailu- ja kuluttajavirasto: kilpailulain yrityskauppavalvonnan soveltamisalan laajentaminen 0,3 milj. euroa
  - Patentti- ja rekisterihallitus: osakeyhtiölain muutos 0,5 milj. euroa
  - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto: juomavesidirektiivin toimeenpano 0,25 milj. euroa, kaivoslain toimeenpano 0,16 milj. euroa

12.32. Tulot: päästöoikeuksien huutokauppatulot

- Päästöoikeuden hinta-arviona on käytetty 70 euroa, jonka perusteella huutokauppatulojen arvioidaan olevan 450 milj. euroa v. 2023

